

Ulusalçılık mı Yoksa Milliyetçilik mi? (II)

İçeriği Yazan: [Mehmet ÇAĞIRICI](#) [1] Zaman: Per, 05/04/2012 - 12:08

Yazar: Mehmet ÇAĞIRICI

Yazının Yazıldığı Tarih: 29.03.2012

Ulusalçılığın(milliyetçiliğin) tarihsel içeriği

19. yy sonlarında kapitalizm emperyalizme evrilmiştir. Dünyamızda Birleşmiş Milletlere kayıtlı 192 ülke, ulus devlet vardır. Ve dünyanın toplam ekonomik varlığı aşağı-yukarı 55-60 trilyon dolar civarındadır.

ABD 14 trilyon dolarlık gayr-i safi Millî hâsıla ile tek başına bu ekonomik varlığın ¼ 'ni üretmektedir. Avrupa Birliği ülkeleri ise (27 üye ülke) gene 17 trilyon dolarlık toplam üretim ciroları ile dünya ekonomisinin % 31'ni oluşturmaktadırlar.

Bu demektir ki ABD ve AB emperyalist iki merkez, ikisi birden (31 Trilyon dolar ulusal hasılat ile) dünyanın diğer 180 ülkesinin ulusal gelirlerinden fazla (%55) bir ekonomik ve sermaye gücüne sahiptirler. Kısaca küresel ekonomik gücün ve zenginliğinin yarısından fazlası bu iki emperyalist-kapitalist merkezin elinde toplanmış durumdadır. Bu nedenleri bilmek, ABD ve AB emperyalist merkezlerin dünyada oynadığı rolü anlamak açısından çok büyük önem taşımaktadır.

Dünya ekonomisinin %55 tekelinde bulunduran, ekonomik ve mali güç odaklarını tarihsel olarak (miras yoluyla) elinde tutan ABD ve AB'deki bir avuç tekelci büyük sermayedarlar, ekonomik ve mali bu güçlerinin sayesinde toplumsal yaşamın siyasi, hukuki, kültürel ve askeri alanlarında da son sözü söylemektedirler. Çağdaş basın ve medya olanakları onların kontrolünde, gazeteler, dergiler, sinema yapım, TV program hazırlama, TV kanalları yönetimi büyük çoğunlukla onların şirketleri durumunda; köşe yazarları, gazeteciler, uzmanlar hep onlardan maaş almaktadırlar. Siyasi parti yöneticileri, etkin ve yetkin hukukçular, kimi akademisyenler, hatta bilim adamları vs. hep onlara çalışmaktadırlar.

Bütün bu toplumsal-tarihsel gelişmenin sonucu bazı az sayıda ulus devletin emperyalist özellikler kazanmasıyla yer küresinde diğer gelişmemiş veya az gelişmiş ülkelerin sahip olduğu ulusal kaynaklara göz dikmelerinin nesnel koşulları da ortaya çıkmıştır. Emperyalistler hem güçlüdürler hem de suçlu! Emperyalist şirket ve devletler; hiçbir meşru gerekçesi olmadığı halde, kendilerine ait olmayan diğer ulusların bu kaynakları üzerinde egemenlik iddialarını gerçekleştirmek için ekonomik, mali, siyasi, diplomatik, kültürel ve askeri bütün güçlerini kullanarak bu ülkeleri ya fiilen işgal etmişler, ya da çeşitli siyasal entrikalarla kendilerine bağımlı ve muhtaç hale getirmişlerdir. Böylece nesnel olarak merkezdeki yedi-sekiz emperyalist ülke çevrede yer alan onlarca azgelişmiş veya gelişmekte olan ülkelerin ulusal kaynaklarını sömürme, onlara karşı hegemonya kurma fırsatını yakaladıkları gibi, her türlü araç ve olanaklarla da bu ülkelerin sanayileşmelerini, gelişimini de engellemeye çalışmaktadırlar. Dolayısı ile yarı veya tam sömürgecilik veya ulusal bağımlılık sorunu çağımızda insanlığın en önemli sorunların başında yer almaktadır.

Emperyalizm-Kapitalizm küresel bir sistemdir ve bu sistemin merkezinde 7-8 devlet yer alırken, çevresinde ise onlarca kendisine bağımlı veya sömürge ulus devletler yer almaktadır. Çağdaş ve ilerici eğilim, bağımlı ve sömürge ülkelerin merkezin bağımlılığından kurtulması yönündedir. Bu harekete **Ulusal Kurtuluş hareketi** denmektedir. Ülkemiz Türkiye, M. Kemal Atatürk'ün liderliğinde 1920 yılı başında sonradan bütün dünyaya yayılacak olan bu harekete öncülük yapmanın onur ve gururunu taşımaktadır.

"Ulusalçılık" veya "Milliyetçilik işte Ulusal Kurtuluş hareketleri kapsamında ele alınması gereken kavramlardır. Sorun; emperyalizme bağımlı veya sömürge olan bir ulus devletin emperyalizmden bağımsızlaşması, yer altı ve yer üstü öz kaynaklarının yabancı emperyalist şirketler veya devletler tarafından sömürülmesinin önlenmesi, halkının ve ulusunun kalkınması ve refahı için gerekli olan

sanayileşmenin yapılması, bilim, teknikte ilerlenmesi, modern ve çağdaş eğitimle genç kuşaklarının ve halkının aydınlatılmasıdır. Burada söz konusu olan hem güçlü ve de suçlu olan yabancı emperyalistlere karşı **ulusal** (millî) çıkarları savunmaktır. Bu amaç uğruna mücadele veren her grup, her parti veya kişi kendisini “milliyetçi” veya “ulusalcı” olarak niteleyebilir. Ancak bu milliyetçilik veya ulusalcılık, Ulusal veya Millî Kurtuluş hareketi açısından, yani emperyalizme bağımlı veya sömürge durumunda olan ulus devlet bakımından bir anlam taşıyan bir milliyetçilik veya ulusalcılıktır!

Günümüzde Ulusalcılığın(Milliyetçiliğin) Farklı Anlamları

Çağımızda yer küremiz fiilen siyasal olarak biçimlenen ulus devletlere ayrılmıştır. Kapitalizm, yeryüzünde adeta büyük bir şirketin şubeleri gibi ulus devletler olarak, ulusal siyasi güç olarak varlığını ve egemenliğini sürdürmektedir. Ancak kapitalizm evrensel düzeyde bazı ulus devletlerde nitelik değiştirerek emperyalist özellikler kazanmıştır:

1. Emperyalist uluslar (ABD, Kanada, Almanya, Britanya Birleşik Krallığı, Fransa, İtalya, Japonya vb. gibi) Yeniden Kapitalizme dönüşen Rusya da emperyalist kulübün üyesi olmaya adaydır. Ancak Rusya’nın sınırlar ötesi nüfusu şimdilik sadece çözölen SSCB’den ayrılan Rusya dışı ulus devletler çerçevesinde geçerlidir. Günümüzde emperyalist devletlerin siyasi forumu G7 veya G8’dir.

2. Emperyalist olmayan uluslar Bu grubu da üç kategoriye ayırabiliriz:

- a. Az gelişmiş veya gelişmekte olan, **emperyalizme bağımlı** uluslar;
- b. Emperyalist sistemin dışında olan, **tam bağımsız uluslar**;
- c. **Sosyalist uluslar.**

Ulus(Millet) kavramı, siyasi açıdan kapitalist toplumsal şekillenmeyi ifade eder. Zamanımızda kapitalizm emperyalist aşamasına eriştiği için ve tarihsel olarak da bir avuç ulus (G7’ler) öncelikle emperyalist evreye geçip, sosyalist yolu seçen veya sistem dışına çıkabilenler hariç, dünyanın geri kalan uluslarını kendi nüfus alanları altına alacak biçimde paylaştıkları için, „ulus“(millet) kavramının anlamı da buna paralel olarak değişmiştir. Kısaca ulus kavramı göreceli bir kavramdır; gerçek anlamı ancak somut olarak bağlantı kurulan o ulusun niteliğine bağlıdır. Bu anlamda Ulusalcılık veya Milliyetçilik üç kategoride ifade edilebilir:

- Emperyalist Milliyetçilik,
- Ulusal Kurtuluş ve Bağımsızlık Milliyetçiliği,
- Sosyalist Ulus Milliyetçiliği

Emperyalist milliyetçiliğine en güzel örnek olarak Amerikan veya Alman Milliyetçiliğini gösterebiliriz. Özellikle küresel çapta pazar ve nüfus bölgelerini paylaşım kavgalarında, büyük dünya savaşlarında bu emperyalist milliyetçilik Faşizm, Irkçılık, Militarizm, Sömürgecilik gibi insanlık dışı biçimlere bürünerek sahneye çıkmaktadır.

A. Emperyalist Ulusalcılık

Emperyalist ulusalcılığın temel **işlevi** özellikle emperyalist çıkarları koruma ve kollama uğruna hem azgelişmiş ve gelişmekte olan ülkelere hem de diğer emperyalist ülkelere karşı **dış** politika aracı olarak kullanılmasıdır. Az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeleri kendilerine bağımlı ve muhtaç kılarak onları tamamen veya kısmen sömürgeleştirmek, o ülkelerin emekçilerini sömürmek, ulusal varlıklarını talan etmek emperyalist ulusalcılığın gizli-açık gayesidir. Herhangi bir emperyalist devletin emperyalist ulusalcılığının, diğer emperyalist devletlere karşı izlediği genel siyasi strateji ise, onlarla ya rekabete ve hatta çatışmalara girerek veya gizli-açık anlaşmalar yaparak dünyanın belli bölgelerinde kendi nüfus alanını olabildiğince genişletmek, dünya enerji ve hammadde kaynaklarından kendi güçleri oranına göre olabildiğince en büyük payı alabilmektir.

Emperyalist ulusalçılık **iç** politikada ise emperyalist ülkelerin işçi sınıflarını, emekçilerini sömürücü, egemen, emperyalist büyük sermayenin dış politik maceralarına suç ortağı yapma ideolojisi ve aracı olarak kullanılmaktadır. Emperyalist bir ülke; nesnel olarak emperyalizme, yani kendi kendine bağımlı olamayacağına göre, bu ülkelerde emek sermaye çelişkisi ön plana çıkmakta, işçi sınıfının ana mücadele alanı ve hedefi sosyal kurtuluş (Sosyalizm) olmaktadır. Bu ülkelerde işçi sınıfının sosyal rakibi sadece egemen tekelci burjuvazi değildir. Ana toplumsal rakip büyük tekelci burjuvazi olmakla birlikte bu ülkelerin emekçileri aynı zamanda kendi büyük şirketlerinin yurt içinde ve yurt dışında elde ettiği emperyalist aşırı kârla işçi sınıfının bir bölümünü rüşvetle kendi tarafına çekmesi gerçeğine dayanan **oportünist Sosyal Demokrasi** ile de mücadele etmek zorundadır.

B. Antiemperyalist Ulusalçılık (Türk, Vietnam, Laos, Hint, Venezüella vs. ulusalçılığı gibi)

Çağımız yalnızca işçi sınıfının kapitalizme karşı sosyalizm için verdiği mücadele çağı değil, **aynı zamanda** dünya halklarının ve az gelişmiş ve gelişmekte olan ülke **uluslarının da emperyalizme karşı** sömürden, talandan, bağımlılıktan ve vesayetten **kurtuluş çağıdır**.

Emperyalizme bağımlı ve onun tarafından sömürülen, tam veya yarı sömürge haline getirilmiş bir ülkenin işçi sınıfı hem kendi ülkesinin sermaye sınıfı hem de iş birlikçi büyük sermaye üzerinden emperyalist şirketler ve devletler tarafından sömürülmekte ve baskı altında tutulmaktadır. Emperyalizme bağımlı çevre ülkelerin çoğunda **kapitalizm** ulusal veya yerli bir toplumsal sistem olarak oluşmuştur. Ülke emekçileri için kapitalizm **yerli** veya **ulusal** olmakla birlikte emperyalizm **yabancı** veya **uluslararası** bir sömürücü, baskıcı, saldırgan güçtür. Üstelik bu "yabancı" emperyalizm, içerdeki işbirlikçi sermayenin yardımıyla, sadece bu ülke emekçilerini değil, aynı zamanda da kendisiyle işbirliği yapmayan ulusal sermaye çevrelerinin kâr ve talan olanaklarını da kısıtlamakta, bu alanlara da göz dikmektedir. Dolayısı ile onlarla da bir çıkar çatışması içindedir.

Anti-emperyalist anlamda **ulusalçılık**, özellikle **çevre** ülkeler de emperyalist sömürü ve baskıya karşı, emperyalist aşağılanma ve horlanmaya karşı onurlu bir ulusal başkaldırı hareketidir. Emperyalist sömürü ve baskı altındaki ulusların işçi sınıfları, köylüleri, emperyalizmle iş birliği yapmayan sermaye sınıflarının da dâhil olduğu, hep birlikte emperyalizme karşı ulusal çıkarları korumak ve kollamak için geliştirdikleri ortak ulusal bir harekettir. **Anti-emperyalist ulusalçılık** bencil ve salt kendi çıkarlarını düşünmez. Dünyada; ortak sınıf karşıtı olan emperyalizme karşı mücadele veren tüm ulusal hareketlerin de yanında yer alır. Bu anlamda **enternasyonalist** bir ulusalçılıktır.

Görüldüğü gibi, **antiemperyalist ulusalçılık**(veya milliyetçilik) ile **enternasyonalizm** bir birlerini ret eden, dışlayan ve birbirleriyle çelişen kavramlar değildirler. Tam tersine birbirlerini tamamlayan ve destekleyen kavramlardır. Çünkü her iki kavram da günümüz dünyasının emperyalizm gerçeğine ve işçi sınıfının, halkların, ulusların uluslararası alanda sömürü, baskı ve bağımlılıktan kurtuluş amaçlarına hizmet etmektedirler.

Sonuç

Ülkemizde emperyalizmin uzun yıllardır süren etkinliği sadece kendisi ile ekonomik, mali, siyasi ve ideolojik alanlarda sıkı işbirliği yapacak ortak bulmasıyla açıklanamaz. Emperyalizmin ve yerli işbirlikçilerinin başarısının en büyük nedenlerden diğeri de antiemperyalist demokratik ulusal veya milli güçlerin değişik nedenlerden dolayı parçalanmış ve bölünmüşlüğünde yatmaktadır. Hâlbuki

- İster milliyetçi olsun, ister ulusalçı;
- Fakat temelde **emperyalizme karşı** olan, **Atatürk Milliyetçiliği**'nde uzlaşabilecek;
- CHP, MHP, DSP, DP, HEPAR, İP, TKP, ÖDP vs. ve hatta "milli görüş" e ait Saadet Partisi ve HAS gibi siyasi partilerin, sendika, dernek, çeşitli sivil toplum örgütlerinin katılabileceği;
- AKP'ye karşı **eşgüdümlü ve bir merkezden muhalefete** olanak sağlayan;

Ortak bir **demokratik milli(ulusal) işbirliği** sorunun kökten ve temelli çözümü olacaktır.

Mehmet ÇAĞIRICI

iletisim@politikadergisi.com

Yorumlar

- [Toplumsal](#) [2]

Kaynak URL (07/05/2024 - 05:51 tarihinde yazdırıldı):

<http://politikadergisi.com/okur-makale/ulusalcilik-mi-yoksa-milliyetcilik-mi-ii>

Bağlantılar:

[1] <http://politikadergisi.com/pd-uye/mehmet-cagirici>

[2] <http://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/toplumsal>